

Lívsneyðugt!!!

Giljanes má sleppa at fiska rækjur við Svalbard

— sum alternativ til svartkjaftin, ið hevur svikið

— Føroyska rækjuveidan við Svalbard er bert ein dropi í havinum í mun til ta norsku. Skal talan vera um nakað veruligt norðurlendskt samarbeiði, so er tað ørskapur, um føroyingar enn einaferð ganga undir norsk krøv um, at vit skulu avmarka okkara rækjuveidu í altjóða sjógvi.

Tað er stjórin í sölufelagnum Atlantic Export, Jens Eli Ellefsen, sum sigur hetta í samrøðu við Sosialin. Ætlan okkara var at fáa eina viðmerking frá reiðaranum í Giljanesi til Noregssáttmálan og rækjuveiduna við Svalbard, men tað eydnaðist okkum ikki. Ti bóðu vit stjóran í sölufelagnum, sum selur vørna hjá Giljanesi, um eina viðmerking.

Lívsneyðugt

Hann sigur at tað er lívsneyðugt fyri Giljanes at

sleppa at fiska rækjur við Svalbard ein part av árinum.

— Tað er fyri so vítt ein spurningur, um projektið kann halda fram, verður ikki rækjuloyvi latið báti- num.

Hann visir her á ta truplu støðu Giljanes er í, nú svartkjafturin heilt hevur svikið. Og enn er óvíst, hvussu fer at hiltast í ár.

— Men hvi rækjur, tá svartkjafturin svikur?

— Ti hetta er tann mest náttúrliga samansetingin í veiðuni hjá slíkum báti. Litlar og ongar ílogur skulu til fyri at fara á rækjuveidu.

Annars visir hann til, at tá landsstýrið letur innflutningsloyvi til ein nýggjan kombineraðan svartkjaft- og rækjubát, so má tað helst vera ti, at teir meta hetta vera eina góða kombinatiún.

Nei

— Tit søktu í fjør landsstýrið um at sleppa at fiska við Svalbard og fingið nei. Er tað ikki lægið, tá teir nú geva innflutningsloyvi til ein bát, sum skal fiska somu fiskasløg! Og vit hava ein Giljanes, sum tørvar rækjuloyvi?

— Hetta er ein sera áhugaverdur spurningur. Vit søktu um rækjuloyvi í fjør, tá vit sóu, hvussu tað gekk við svartkjaftinum. Eisini hildu vit tað vera náttúrligt at fáa hetta loyvi, tá bert 2—3 av okkara rækjuskipum fiskaðu við Svalbard, og vit annars høvdu loyvi til fimm í senn. Hvat var meira náttúrligt av landsstýrinum tá enn at lata okkum hetta loyvi! Tá høvdu vit kunna fiska fyri 15 til 20

málur av rækjum í altjóða sjógvi — og leggjast merki til — vit høvdu ikki tikið frá hinum rækjubátunum.

Rækjuskip segði eisini nei

— Men felagið Rækjuskip var jú eisini imóti at tit fingi loyvi, hvat annað kundi landsstýrið tá gera enn at nokta tykkum?

— Felagið Rækjuskip var imóti ti. Tað haldi eg var ein skeiv avgerð av teimum at taka, og eg haldi, at landsstýrið átti at havt gjøgnumskoðað ta avgerðina. Ti vit siggja jú, hvat kom burtur úr í 1983. Felagið Rækjuskip kravdi at sleppa at fiska við meira enn fimm skipum. Tá avtornaði kundu teir ikki ein gang klára at fiska við fimm skipum.

Hetta kann koma okkum aftur um brekku, um rækjurnar við Svalbard verða kvoteráðar. Ti tá verða kvoturnar býttar út frá tí, sum er fiskað írini frammanundan. Og her hevði Giljanes so kunna bótta um úrslitið í 1983.

Mugu ikki stríðast innanhýsis

— Men tað fingi tit so ikki loyvi til!

— Nei, tianverri. Eg meti tað vera eina sannan skandalu. Eg havi als einki imóti rækjumonnum, og eg haldi heldur ikki, at fiskistættirnar innanhýsis skulu stríðast um sjógvin, sum vit allir hava rættin til. Tianverri gjørdi landsstýrið eina avtalu í fjør, uttan at tað í veruleikanum hevði givið sær far um, hvat henda innibær. Hetta kemur nú aftur um brekku, og sviðin verður kanska enn størri í framtíðini ganga við undir norsk krøv hesaferð.

— Men eiga vit at offra saltfiskatrolarnar fyri framhaldandi økta rækjuveidu?

— Tað skal eg ikki avgera. Men eg haldi, at málið viðvíkjandi Svalbard er so álvarsamt, at landsstýrið als ikki kann loyva sær at ganga við til norsk krøv hesaferð eisini.

Annars var tað ikki tann heilt stóri skaðin, um saltfiskabátarnir koma henda vegin at royna. Nakrir teirra kundu avreiðt til føroysk flakavirki og eisini selt feskan fisk uttanlands, og nakrir høvdu helst fingið kvotu í Grønlandi. So tað er skeivt at gera myndina hjá hesum bátum meira svartskygda, enn hon er, sigur Jens Eli Ellefsen at

jan



Vit krevja at landsstýrið ger sáttmála við norðmenn

Sigur Jógvann Páll Joensen, telegrafistur umborð á saltfiskatrolaranum Sundabergi

Jógvann Páll hevur verið við Sundabergi í trý ár. Hann er vónsvikin av teirri viðferð, sum trolararnir eystanfyri nú fáa frá norðmonnum og okkara egnu myndugleikum.

Hann sigur:

— Eg haldi, at stóðan eystanfyri er sera hættislig. Hverja orsök hevur formaðurin í felagnum Rækjuskip at geva okkum saltfiskamonnum ein sovornan kjaftfisk sum henda!

Vit trolaramenn við føroysku saltfiskabátunum eystanfyri krevja av landsstýrinum, at tað ger ein sáttmála við norðmenn, soleiðis at vit kunnu fiska aftur í norskum øki.

Jógvann Páll visir á, at hesir triggir fyrstu mánaðirnar á árinum eru teir bestu hjá saltfiskatrolarnum. Verður hesin fyrsti túrurin vánaligur ella av ongum, so er lítið annað at gera enn at leggja skipini.

Hann sigur annars, at mánningarpurturn hjá

teimum, sum eru við saltfiskabátunum er minkaður ár undan ári.

Fáa litið

Jógvann Páll Joensen visir annars á, at fiskiskapurin hjá føroysku skipunum eystanfyri er sera vánaligur. Tey fiska bert í gráu sonu. Skálaberg fekk t.d. bert 600 kilo í einum háli nú um dagarnar. Samstundis fáa norsku bátarnir upp í 5 tons inni á norskum øki.

Vesturvindur hevur bert 15 tons í flaki. Hann hevur fiskað í góða viku.

— Fáa vit ongan sáttmála við norðmenn, so eri eg visur í, at nógvir fiskimenn gerast arbeiðsleysir. Tann stóðan átti ikki at komið fyri. Tað er annars nógv fyri at vita, at rækjuflotin skal vera orsökini til, at saltfiskabátarnir, ið hava langa traditiún fyri at fiska eystanfyri, nú skulu blakast út, endar Jógvann Páll Joensen.

jan

Arbeiðsloysi millum fiskimenn!

Skulu vit ganga eftir umsóknunum at sleppa við nýggja svartkjaftrolarnum, Reynsatindi, nú hann fer til fiskiskap, so er helst stórt arbeiðsloysi millum føroyskar fiskimenn.

Tilsamans 70 mans vera við Reynsatindi ið fer royndartúr um einar 10 dagar. Dánjal Petur Nielsen, reiðari upplýsir, at tilsamans 210 mans ynsktu at sleppa við skipinum. — Hetta ber møgulega boð um, at tað eru nógvir arbeiðsleysir fiskimenn. Tað sigst annars at vera sera

ringt at fáa tjans, tí so fáir mans eru við hvørjum skipi í dag.

Reynsatindur skal annas fiska fyri millum 50-60 mill. kr. fyri at bera seg. Skal hann bert veidda svartkjaft, skal hann fiska 24.000 tons árliga. Hetta gevur so 6000 tons av lidnari vøru, ið skal seljast fyri umleið 8 kr. kilo. Harafturat kemur so lýsi og mjøl.

Reynsatindur stendur í 95 mill. kr., nú hann er umvældur og umbygdur á Skála.

jan